

Historische sociologie (K001038)

Cursusomvang (nominale waarden; effectieve waarden kunnen verschillen per opleiding)

Studiepunten 6.0

Studietijd 180 u

Aanbodsessies en werkvormen in academiejaar 2024-2025

A (semester 2)

Nederlands

Gent

practicum

hoorcollege

peer teaching

Lesgevers in academiejaar 2024-2025

Van de Putte, Bart

PS04

Verantwoordelijk lesgever

Aangeboden in onderstaande opleidingen in 2024-2025

[Bachelor of Science in de politieke wetenschappen](#)

stptn

aanbodsessie

6

A

[Bachelor of Science in de sociologie](#)

6

A

Onderwijstalen

Nederlands

Trefwoorden

Sociale verandering, macrosociologie, neolithische revolutie, kapitalisme, welvaartsstaat, postmaterialisme, secularisatie, netwerksamenleving

Situering

De maatschappelijke en historische wortelen van enkele centrale instellingen van de Westerse samenleving, zoals de staat en de markt, worden verkend. Bovendien wordt stilgestaan bij enkele recente, Westerse structurele en culturele maatschappelijke transformaties. Doel is het aantonen van het belang van de werking van algemene sociale processen in de transformatie van enkele voornaamste maatschappelijke instituties.

Het analyseren van sociale verandering is een centraal kenmerk van de klassieke sociologie, vandaar de band met competentie B.1.1 (*Inzicht hebben in de kernbegrippen, de voornaamste verklaringsmodellen, benaderingswijzen, recente theorievorming, grenzen, historische ontwikkelingen en de klassiekers van de algemene sociologie en met deze kennis creatief kunnen omgaan*), maar wordt gedetailleerd uitgewerkt waarbij de competentie B.1.3 (*Basiskennis hebben van de deelgebieden van de sociologie zoals gezinssociologie, demografie, organisatiesociologie, sociale verandering, ... en deze met elkaar in verband kunnen brengen*) aangescherpt wordt. Bovendien vergt de verwerking van het leermateriaal de competentie B.1.2 (*Zelfstandig de voornaamste theoretische bijdragen uit de sociologische traditie kunnen verwerken en hedendaagse (internationale) theoretische ontwikkelingen in de sociologie vanuit deze traditie kunnen evalueren*).

Het toepassen van de theorieën van sociale verandering vergt het verlaten van de vanzelfsprekendheid van de hedendaagse leefwereld, en sluit op die manier aan bij intellectuele competenties B.3.1 (*Een kritische en integere professionele houding hebben, die getuigt van wetenschappelijke nieuwsgierigheid, intellectuele eerlijkheid, ...*) en B.3.3 (*Oog hebben voor sociologische problemen en deze kunnen analyseren*). Het interpreteren van de hedendaagse werkelijkheid vanuit het perspectief van sociale verandering zorgt tevens voor een relativiseringsvermogen, en sluit op die manier aan bij maatschappelijke competenties zoals B.5.1 (*Modieuze opvattingen, het beleid en het maatschappelijk gebeuren met de nodige kritische zin kunnen benaderen*) en B.5.4 (*Inzicht hebben in de maatschappelijke rol en*

relevantie van de sociologie (beoefenaar) en van de samenhangende ethische, culturele en economische vraagstukken).

Ten slotte is het opleidingsonderdeel ook gericht op de competentie B.4.2 (*Een heldere mondelinge uiteenzetting over een sociaal-wetenschappelijk onderwerp kunnen geven*).

Inhoud

In dit opleidingsonderdeel wordt stilgestaan bij enkele belangrijke maatschappelijke transformaties.

Alle aandacht gaat uit naar de sociale processen die hebben bijgedragen tot de vorming van de hedendaagse Westerse samenleving. De neolithische revolutie, het ontstaan van de eerste staten, de opkomst van het kapitalisme en de geïndustrialiseerde samenleving, de vorming van het kapitalistische wereldsysteem, het ontstaan van de moderne natiestaat en de ontwikkeling van de welvaartsstaat worden behandeld.

De studenten kunnen zich vervolgens verdiepen in bepaalde aspecten van de verhouding tussen welvaartsstaat en samenleving (de specifieke thema's worden, afhankelijk van de actualiteit, per academiejaar bepaald).

Ten slotte wordt aandacht besteed aan enkele recente culturele en structurele transformaties, in het bijzonder, de opkomst van een postmaterialistisch waardepatroon, het secularisatieproces en de doorbraak van de netwerksamenleving in het informatietijdperk.

Begincompetenties

Sociologie (1Ba)

Eindcompetenties

- 1 Kennis van de sociologische verklaringsmodellen aangaande de maatschappelijke en historische wortels van enkele centrale instellingen van de Westerse samenleving, zoals de staat en de markt.
Inzicht in de werking van de algemene sociale processen in de transformatie van enkele voornamelijk maatschappelijke instituties. Het kunnen interpreteren van hedendaagse maatschappelijke problemen vanuit het perspectief van sociale veranderingen.
In staat zijn tot het zelfstandig verwerken en kritisch becommentariëren van sociologische verklaringen wat betreft recente culturele en structurele transformaties.
- 2 Inzicht in de werking van de algemene sociale processen in de transformatie van enkele voornamelijk maatschappelijke instituties.
- 3 Het kunnen interpreteren van hedendaagse maatschappelijke problemen vanuit het perspectief van sociale veranderingen.
- 4 In staat zijn tot het zelfstandig verwerken en kritisch becommentariëren van sociologische verklaringen wat betreft recente culturele en structurele transformaties.

Creditcontractvoorwaarde

Toelating tot dit opleidingsonderdeel via creditcontract is mogelijk na gunstige beoordeling van de competenties

Examencontractvoorwaarde

De toegang tot dit opleidingsonderdeel via examencontract is open

Didactische werkvormen

Hoorcollege, Practicum, Peer teaching

Toelichtingen bij de didactische werkvormen

Studenten onderverdeeld in kleine teams kiezen een thema uit de actualiteit dat geanalyseerd wordt op basis van in de les geziene theorieën en inzichten. De studenten bereiden een presentatie voor waarin ze hun analyse samenvatten. Het opbouwend van deze presentatie wordt intensief ingeoefend (practicum: skills lab), waarbij zowel analyse- en presentatievaardigheden (relevant voor de toekomstige arbeidsmarktpositie) aan bod komen. De presentatie wordt klassikaal gepresenteerd (microteaching).

Studiemateriaal

Type: Reader

Naam: Historische sociologie

Richtprijs: Gratis of betaald door opleiding

Optioneel: nee

Beschikbaar op Ufora : Ja

Online beschikbaar : Ja

Beschikbaar in de bibliotheek : Nee

Beschikbaar via studentenvereniging : Nee

Referenties

1. Chirot, D. (1985), The rise of the West. *American Sociological Review*, 50, 181-195.
2. Dobb, M. (1980 [1950], A reply, in: Sweezy, P., Dobb, M., Hill, C., e.a., *The transition from feudalism to capitalism*, London: Redwood Burns.
3. Sweezy, P. (1980 [1950], A critique, in: Sweezy, P., Dobb, M., Hill, C., e.a., *The transition from feudalism to capitalism*, London: Redwood Burns.
4. Portes, A. (1977), On the sociology of national development: theories and issues. *American Journal of Sociology*, 82, 55-85.
5. Tromp, B. (1988), De theorie van het wereldsysteem: een overzicht. *Sociologische Gids*, 35, 4-23.
6. Esping-Andersen, G. (1990), Decommodification in social policy. In: Esping-Andersen, G., *The three worlds of welfare capitalism*, pp. 35-54. Cambridge: Polity Press.
7. Bell, D. (1973), The post-industrial society: a conceptual schema. In: Bell, D. (1973), *The coming of post-industrial society: a venture in social forecasting*. New York: Basic Books.
8. Gershuny, J. (1978), The self-service economy. In: Gershuny, J. (1978), *After industrial society? The emerging self-service economy*. London: MacMillan.
9. Inghelhart, R. (1997), Modernization and postmodernization in 43 societies. In: Inghelhart, R. (1997), *Modernization and postmodernization*. New Jersey: Princeton University.
10. Wallis, R. en Bruce, S. (1992), Secularization: the orthodox model. In: Bruce, S., *Religion and modernization. Sociologists and historians debate the secularization thesis*. pp. 8-30. Oxford, Oxford University Press.
11. Castells, M. (2000), Materials for an exploratory theory of the network society. *British Journal of Sociology*, 51, 1, 5-24.

Vakinhoudelijke studiebegeleiding

Dynamische presentaties en handouts zijn beschikbaar via Minerva.

Evaluatiemomenten

periodegebonden en niet-periodegebonden evaluatie

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de eerste examenperiode

Mondelinge evaluatie

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de tweede examenperiode

Mondelinge evaluatie

Evaluatievormen bij niet-periodegebonden evaluatie

Mondelinge evaluatie, Werkstuk

Tweede examenkans in geval van niet-periodegebonden evaluatie

Examen in de tweede examenperiode is enkel mogelijk in gewijzigde vorm

Toelichtingen bij de evaluatievormen

Periodegebonden evaluatie: Mondeling examen met schriftelijke voorbereiding, waarbij gepeild wordt naar de concrete kennis van en het inzicht in de macrosociologische theorieën.

Niet-periodegebonden evaluatie: - presentatie en begeleidende nota

- mondelinge klassikale presentatie en schriftelijke begeleidende nota op basis van de in het skills lab uitgevoerde oefening

Examen NPE tweede zitting : paper

Eindscoreberekening

85% periodegebonden evaluatie

15% niet-periodegebonden evaluatie

